

Ірина ГАВРИЛОВА,

orcid.org/0000-0003-2322-8051

*старший викладач кафедри ділової іноземної мови та перекладу
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»
(Харків, Україна) havrylovairyna@gmail.com*

ПЕРЕКЛАД НЕОЛОГІЗМІВ У СФЕРІ МЕДИЦИНИ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

У статті охарактеризовано поняття «неологізм» та відомі класифікації цих одиниць мови. У різний час дослідженням неологізмів плідно займалися А. О. Брагіна, В. В. Виноградов, Г. О. Винокур, Л. Б. Гацалова та багато інших. Поповнення словникового запасу, незалежно від того, яка мова вивчається та в якій сфері працює перекладач, є безперервним процесом. Серед різноманітних способів словотворення, відомих натепер, виникнення неологізмів є одним з найпродуктивніших способів. У межах неології – науки, що безпосередньо досліджує виникнення та функціонування неологізмів, використовуються такі синоніми нових лексичних одиниць, як інновації, лексичні інновації, новоутворення, неонімації, нові номінації, нові слова, оказіональні слова, оказіоналізми, а також потенційні слова та інші. У цій роботі ми взяли визначення неологізму як слова, значення слова або слововосполучення, що недавно з'явилося в мові, є новоствореним і було відсутнє раніше. У цій статті зазначається серед іншого, що збагачення мови може відбуватися не тільки за рахунок неологізмів, а й частково завдяки появі нових значень старих слів, а також аббревіації. Події коронавірусної пандемії, що охопила світ, спричинили виникнення неологізмів та дериват-комполітів. У роботах деяких лінгвістів неологізми розглядаються в межах безеквівалентної лексики, що зумовлює певні труднощі, пов'язані з перекладом цього пласту мови. За класифікацією Р. Клаппенбаха і В. Штайніца виокремлюються власне неологізми, новоутворення, семантичні неологізми. Новоутворення мають новий зміст, нове значення і форматив і вони вперше дають найменування новим явищам. У практиці перекладу неологізмів загальноприйнято вживання таких способів, як калькування, описовий метод, транслітерація, наближений переклад, більша частина з яких продемонстрована під час перекладу в дискурсивних фрагментах.

Ключові слова: *неологізм, неологія, словотворення, описовий метод, транслітерація.*

Iryna HAVRYLOVA,

orcid.org/0000-0003-2322-8051

*Senior Lecturer at the Business Foreign Language and Translation Department
National Technical University “Kharkiv Polytechnic Institute”
(Kharkiv, Ukraine) havrylovairyna@gmail.com*

TRANSLATION OF NEOLOGISMS IN THE FIELD OF MEDICINE (BASED ON GERMAN)

The article describes the definition “neologism” and the known classifications of these units of language. At different times, neologisms were fruitfully studied by A. O. Brahina, V. V. Vinogradov, G. O. Vinokur, L. B. Hatsalova and many others. Replenishment of vocabulary is a continuous process, it doesn't depend on the language you study and translation area you work at. Among the various ways of word formation the emergence of neologisms is one of the most productive ways. The linguists created some synonyms of new lexical units, such as innovations, lexical innovations, new formations, neonominations, new nominations, new words, occasional words, occasionalisms, as well as potential words and some others. They are used within neology, a science that directly studies the origin and functioning of neologisms. In this article, we use such definition of neologism as a word, word meaning, or phrase that has recently appeared in the language or is newly created, and didn't exist before. This article notes that the enrichment of language can occur not only through neologisms, but also through the emergence of new meanings of old words, as well as abbreviations. The events of the coronavirus pandemic that swept the world led to the emergence of many neologisms and derivative composites. In the works of some linguists, neologisms are described as a part of non-equivalent vocabulary, which causes difficulties with translation of this layer of language. There is a classification of R. Klappenbach and V. Steinitz, which includes neologisms, new words and semantic neologisms. New words have new meanings, new formats and they mark new phenomena. In the practice of translating of neologisms you use such methods as loan translation, descriptive method, transliteration, approximate translation, most of them were used by translating of discursive fragments in this article.

Key words: *neologism, neology, word formation, descriptive method, transliteration.*

Постановка проблеми. Поповнення лексичного запасу мови є безперервним процесом і може відбуватися різними способами. Можна з упевненістю сказати, що збагачення мови значною мірою відбувається за рахунок появи неологізмів.

Аналіз досліджень. Дослідження неологізмів зумовлене необхідністю вивчення нової лексики, яка є засобом відображення змін, що виникають у сучасній німецькій мові під впливом різних чинників, а також недостатнім вивченням такої проблематики. Вивченням неологізмів займається неологія, яка є досить молодою науковою галуззю, що перебуває на перетині лексикології і словотвору. Проблемами неології в різний час займалися А. О. Брагіна, В. В. Виноградов, Г. О. Винокур, Л. Б. Гацалова, Д. В. Гугунава, В. І. Заботкіна та інші. Під впливом їхніх ідей нині стрімко розвиваються неологія і неографія, орієнтовані на адекватне відображення неологізмів.

Мета статті – охарактеризувати особливості та засоби перекладу неологізмів, специфіку їх використання у сучасній німецькій мові.

Виклад основного матеріалу. Словниковий запас мови постійно змінюється, зокрема поповнюючись новими лексемами. Однією з наук, яка досліджує згаданий вище процес, є неологія (Левицький, 2005: 16). Науковці пропонують різні визначення і опис неологізмів, для нашої роботи візьмемо таке визначення: неологізм позначає нове слово (стійке сполучення слів), нове або за формою, або за змістом (за Н. З. Котеловою).

У сучасних роботах у галузі неології використовується декілька синонімічних термінів для позначення нових лексичних одиниць: інновації, лексичні інновації, новоутворення, неологізми, неонімації, нові номінації, нові слова, оказіональні слова, оказіоналізми, а також потенційні слова (Ажигова, 2006: 3–5): *ein neues Wort*, *ein lexikalisch neues Wort*, *der Neologismus*, *der Okkasionalismus*.

У розвинених мовах щороку з'являються тисячі неологізмів, більшість з яких мають недовге життя, деякі закріплюються в мові надовго, входять не тільки в живу повсякденну її тканину, але і стають невід'ємною частиною лексикографічних джерел.

Серед способів поповнення та розширення лексичного складу сучасної німецької мови виділяють, зокрема, такі як:

1) словотвір. Нові слова будуються з уже наявних у мові елементів, наприклад: *linken* – *обманювати, обдурювати*, *die Gesamthochschule* – *вузівське об'єднання, об'єднаний інститут*;

2) іноземні запозичення: *der Fan* – *фанат*, *der Hit* – *хіт*, *дуже популярна пісня* (з англійської мови);

3) зміна значення: *die Wende – die Vereinigung der BRD und der DDR* – *Об'єднання НДР і ФРН* (Розен, 2000: 156).

Є. В. Розен зазначає, що всі лексичні нововведення, а саме нові словникові одиниці, фразеологізми, нові значення і нові варіанти слововживання, доцільніше позначати як лексичні інновації (Розен, 1976: 91).

Неологізми можуть заміщати слова, які вже існують у німецькій мові з метою надати певну оцінку або підняти престиж: *Schaffner – Zugbegleiter* – *провідник, кондуктор* (Пивченко, 210).

Відповідно до класифікації Р. Клаппенбаха і В. Штайніца, яка ґрунтується на Словнику сучасної німецької мови (1969–1978), виділяються такі три основні типи неологізмів:

1. Власне неологізми (*die Neuwörter*) – це слова, вперше згадані в німецькій мові, запозичені з інших мов або слова, які виникли штучним шляхом: *das Dederon* – *хімічне штучне полотно*, *der/das Cartoon* – *карикатура, комікс*.

2. Новоутворення (*die Neuprägungen*), під якими розуміються слова або вирази, що виникли з уже наявних у мові слів, основ і афіксів у нових поєднаннях: *das Farbfernsehnetz* – *кольорове телебачення*, *die Hitparade* – *концерт популярних пісень, хітпарад*.

3. Семантичні неологізми (*die Neubedeutungen*) – це лексичні одиниці, які вже є в мові і набувають нові значення: *die Hexe – in der Technik als Aufzug für Baumaterialien* – *швидкісний підйомник для будівельних матеріалів*; *mixen / der Mixer – Techniker, der am Pult Musik oder Geräusche mixt* – *технік звукозапису* (Розен, 2000: 142–143).

Згідно з класифікацією Д. Херберга і К. Хеллера, неологізми німецької мови також підрозділяються на три види:

Нові лексеми (нові утворення) (*Neulexeme/ Neubildungen*);

Нові формативи (нові позначення) (*Neuformative/Neubezeichnungen*);

3. Нові семеми (нові значення) (*Neusememe/ Neubedeutungen*).

Нові лексеми (нові утворення) мають новий зміст, нову форму, нове значення і форматив. Вони вперше дають найменування новим явищам об'єктивної реальності. За способом утворення нові лексеми можуть бути запозиченнями, новоутвореннями (з уже наявних слів і афіксів по словотворчих моделях) і абсолютними неологізмами.

Нові позначення характеризуються новим формативом, звуковим комплексом для предметів, які вже мають позначення, наприклад: *Raumpflegerin statt Reinemachefrau* – *прибиральниця*; *Sekundärrohstoffe statt Altstoffe* – *вторинна сировина*. Через виникнення нових позначень відбувається розширення синонімічних рядів слів.

Нові семеми – це нові значення, що виникають у вже наявних у мові лексичних одиницях: *Mauer – kurz für “Berliner Mauer”, ein Symbol der Spaltung Deutschlands*; *стіна – скорочення від «Берлінської стіни», символ розколу Німеччини*.

Неологізми часто відносять до безеквівалентної лексики. Під цією лексикою розуміються іношомовні слова і словосполучення, які позначають предмети, процеси та інші реалії життя, які на такому етапі не мають у мові перекладу еквівалентів. Переклад такої лексики викликає певні труднощі, хоча їй притаманні і загальні вимоги до перекладу.

Під час перекладу, на думку В. Н. Комісарова, повинні бути враховані перекладацькі особливості, пов'язані як із загальними рисами та відмінностями між мовленнєвими ознаками аналогічного функціонального стилю в мові оригіналу і мові перекладу, так і з особливими умовами і завданнями процесу перекладу тексту певної сфери (Комиссаров, 1990: 109).

Крім того, дослідник відзначає, що для досягнення максимально точного перекладу особливо важливо знати, як співвідносяться мовленнєві особливості одного і того ж стилю в різних мовах. Якщо якісь особливості виявляються тільки в одній з мов, то під час перекладу специфічні засоби викладу в мові оригіналу замінюються мовленнєвими засобами, що відповідають вимогам такого стилю в мові перекладу (Комиссаров, 1990: 126).

Незважаючи на певні складнощі, в практику увійшли такі способи перекладу неологізмів, як:

1. Транслітерація: *Streikbrecher* – *штрейкбрехер*, *Reissfeder* – *рейсфедер*;

2. Калькування: *Dienstwagen* – *службова автомашина*;

3. Описовий переклад: *das Mitbestimmungsrecht – право працюючих брати участь в управлінні підприємством*;

4. Наближений переклад: *святий Микола – Heiliger Nikolaus* і *Дід Мороз* – це не однакові поняття, проте здебільшого вони цілком можуть замінити один одного під час перекладу (Злобин, 2015: 37–40; Дженкова, 2013: 69–77).

Що ж стосується конкретного досвіду перекладу неологізмів, єдиною труднощію, на думку

В. П. Андрієнко та Є. Ю. Шеф, є правильне розуміння перекладачем значення новоутворення. Автори стверджують, що спеціальних прийомів перекладу неологізмів не існує: такі лексичні одиниці перекладаються з використанням різних способів перекладу залежно від того, до якого типу слів належить той чи інший неологізм (Андрієнко, Шеф, 2017).

Загалом, В. П. Андрієнко та Є. Ю. Шеф виділяють дві можливості перекладу неологізмів іншою мовою:

1) використовувати за наявності двомовного словника неологізмів пропонований еквівалент;

2) у разі відсутності еквівалента або словника запропонувати власний варіант перекладу.

Складність, яка може виникнути у разі першого варіанту, полягає у виборі з двох і більше відповідностей, запропонованих словником. У цьому разі перекладач повинен враховувати контекст і прагматичну установку перекладу під час вибору найбільш відповідного варіанту (Андрієнко, Шеф, 2017).

Лексичні одиниці, що належать до галузі медицини, не являють собою ізольований пласт у системі мови. Число медичних термінів постійно зростає, зокрема і завдяки загальноновживаній лексиці (Новикова, 2018).

Значення загальноновживаних слів можуть звужуватися або розширяться. Наприклад, іменник *der Ader* до XVI століття мав значення «*трубчастий орган для води, їжі, повітря*», «*сухожилля*», «*пуповина*», «*нерв*», але, втративши з часом усі ці значення, він набув лише одне – «*кровоносна судина*»: *Stickstoffmonoxid erweitert Adern*. – *Окис азоту сприяє розширенню кровоносних судин* (Новикова, 2018).

Іменник «*der Schenkel*» у загальноновживаному значенні і в складі медичної лексики мав значення «*стегно*», «*нижня кінцівка*»: *Dabei tritt im venösen Schenkel mit der Zeit eine “Arterilisation der Vene” ein* – *З часом у венозному стегні трапляється «артерілізація вени»* (Rieger, 1998). У XVIII столітті він втратив перше значення, але у складі медичної термінології отримав нові – «*ніжка*» і «*стебло*».

Багатозначність медичних слів німецької мови фіксується за допомогою тлумачних термінологічних словників. У багатозначних термінах їх значення завжди внутрішньо пов'язані. Тому всі значення таких слів формують певну систему. Наприклад, медичний термін «*die Brücke*» – «*міст*», «*зубний протез*» був утворений завдяки метафоричному перенесенню загальнолітературного слова «*die Brücke*» – «*міст, місток*».

Смисловий зв'язок у цих значень зберігається, тому не з'являються слова-омоніми. Іменник *“Die Brücke”* виступає як слово з багатьма значеннями. В рамках медичної термінології воно має значення *«вароліїв міст»* (частина стовбурового відділу головного мозку), яке також утворилося на основі метафоричного перенесення. Хоч і похідні значення належать до різних сфер медицини (до стоматології і анатомії), між ними є зв'язок, а вживання однієї лексеми для позначення двох пов'язаних понять у межах однієї термінології в термінологічній теорії і практиці є полісемією, у цьому разі в наявності різні значення одного багатозначного слова, за двома з яких – *«міст (зубний протез)»* і *«вароліїв міст»* увійшли до складу медичної термінології німецької мови (*Poliermittel für die Brücken* – препарати для полірування зубних протезів).

Крім інших, важливим способом поповнення німецької термінології медицини виступає словотвір. До числа найбільш продуктивних прийомів творення нових слів належить словоскладання (Rieger, 1998).

З початку пандемії COVID-19 німецька мова істотно поповнилася новою лексикою. Лінгвісти з Інституту німецької мови ведуть перелік неологізмів, викликаних соціальним колапсом. Виявилось, що COVID-19 відрізняється від інших глобальних криз, що розширили словниковий запас німців. Матеріалом дослідження стали 102 дискурсивних фрагменти німецьких щотижневих видань *“Bild”*, *“Spiegel”*, *“Zeit”*.

Будь-яке суспільне потрясіння незмінно залишає лексичні «сліди». Однак німецькі лінгвісти сходяться на думці, що ні одна тема в доступному для огляду минулому не потрапляла в лексикон так активно, як це зробила викликана пандемією коронавірусу криза.

Одне лише слово *“Corona”* втілило в життя велику кількість складних слів і словосполучень, що міцно увійшли в лексикон. Так, наприклад, про *«корона-істерію»* (*Corona-Hysterie*) говорять ті, хто вважає заходи проти пандемії занадто суворими. Прогнозувалося збільшення народжуваності через дев'ять місяців після початку карантину (*“Lockdown”*), а майбутнє поповнення заздалегідь охрестили *«корона-немовлятами»* (*“Corona-Babys”*), а німецькі старшокласники готувалися до *«іспиту на атестат зрілості під час коронавірусної епідемії»* (*“Corona-Abitur”*).

Так, власне, сама назва цього масштабного явища – *«корона-криза»* (*“Corona-Krise”*) – стала одним з перших новоутворень у німецькій мові, що з'явилися разом із COVID-19.

“Wie weit darf der Staat gehen, um seine Bürger vor den Auswirkungen der Corona-Krise zu schützen? Am Freitag traf das Bundesverfassungsgericht eine Entscheidung mit Signalwirkung: Die Verfassungshüter sprachen sich FÜR die Demonstrationstfreiheit und GEGEN pauschale Grundrechtseinschränkungen aus!” (<https://www.bild.de/bild-plus/politik/inland/politik-inland/corona-verbote-laenderhaben-grundrechte-massiv-ingeschraenkt-70143104,view=conversionToLogin.bild.html>).

Як далеко може піти держава, щоб захистити своїх громадян від наслідків коронакризи? Уп'ятницю Федеральний конституційний судухвалив рішення із сигнальним ефектом: прихильники конституції висловились ЗА свободу демонстрації та ПРОТИ загальних обмежень основних прав!

У корпусі дослідження неологізм *“Corona-Krise”* вживається в 59 випадках.

Цікавим виявився неологізм *“Abstandsgebot”* (Verordnung bzw. Empfehlung während der COVID-19-Pandemie, in der Öffentlichkeit eine bestimmte Distanz zwischen zwei Personen).

“Gemäß der Verordnung gelten ab 1. September diese drei wesentlichen Grundlagen zur Verhinderung von Infektionen mit dem Corona-Virus weiter: Kontaktsbeschränkungen, Abstandsgebot von mindestens 1,50 Metern zwischen Personen im öffentlichen Raum, die Pflicht zur Mund-Nase-Bedeckung in öffentlichen Verkehrsmitteln und im Einzelhandel” (<https://www.bild.de/regional/leipzig/leipzig-news/coronavirus-teams-kontrollieren-in-leipzig-maskenpflicht-in-bus-und-bahn-2617486.bild.html>).

Відповідно до розпорядження з 1 вересня продовжують діяти ці три основні принципи запобігання зараженню коронавірусом: обмеження контактів, вимога до певної дистанції не менше 1,50 метра між людьми у громадських приміщеннях, у громадському транспорті та в об'єктах роздрібною торгівлі обов'язкове носіння маски, що закриває обличчя та ніс.

У наведеному вище прикладі неологізм *das Abstandsgebot* перекладено описовим способом: *вимога до певної дистанції між (двома) особами*. У дослідженому матеріалі ця лексема зустрічається в 37 дискурсивних фрагментах.

У 6 випадках зустрічається неологізм *“Covid-Party”* (gemeinsames Feiern meist junger Menschen trotz der und ggf. auch als eine Art Protest gegen die weitgehenden Kontakt- und Ausgangseinschränkungen während der Corona-Pandemie):

Oberste Regel wenn man per Haftbefehl gesucht wird: ... keine illegale Corona-Party feiern. Denn sonst ist's mit der Freiheit schnell vorbei. Das musste ein Mannheimer an seinem 26. Geburtstag

lernen. (<https://www.bild.de/regional/frankfurt/frankfurt-aktuell/mannheim-corona-party-bringt-geburtstagskind-26-in-knast-75135994.bild.html>).

Головне правило, якщо вас шукають з ордером на арешт: не святкувати нелегальну вечірку, заборонену під час коронавірусної інфекції. Інакше ваша свобода швидко закінчиться. Мешканець Маннгайма зрозумів це на святкуванні свого 26-річчя.

У такому разі під час перекладу “*Covid-Party*” було використано спосіб калькування, або дослівного перекладу.

Висновки. Проаналізувавши вживання неологізмів за вказаною тематикою, було виокремлено переважно такі способи їх перекладу, як калькування та описовий спосіб. У межах подальшого дослідження буде розглянута низка неологізмів зазначеної тематики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Левицький А. Е. Актуальні проблеми розвитку неології (на матеріалі сучасної англійської мови). *Вісник Житомирського держ. ун-ту ім. І. Франка*, 2005. № 23. С. 16–21.
2. Котелова Н. З. Неологизмы. Лингвистический энциклопедический словарь. Москва : СЭ, 1990. 331 с.
3. Тюрина Р. Я. К вопросу о статусе словообразования в современной русистике. *Актуальные вопросы словообразования и мотивологии*. Томск : Буква, 2006.
4. Степанова М. Д., Чернышева И. И. Лексикология современного немецкого языка. Академа, 2005.
5. Суслов И. Н., Фролова П. И. Немецкое словообразование в моделях и заданиях. Омск : СибАДИ, 2010.
6. Белоус А. Н. Неологизмы немецкого языка: современное состояние и пути проникновения : учебное пособие для студентов переводческих отделений. Кировоград : РИО КГПУ им. В. Винниченко, 2006. 112 с.
7. Ажигова Т. М. Активизация аббревиации как способа образования новых слов. *Lingua-universum*. Изд-во «Пилигрим». Назрань, 2006. № 4.
8. Лопатин В. В. Рождение слова. Неологизмы и окказиональные образования. Москва : Наука, 1973. 152 с.
9. Розен Е. В. На пороге XXI века. Новые слова и словосочетания в немецком языке. Москва : Издательство «Менеджер», 2000. 192 с.
10. Розен Е. В. Лексика немецкого языка сегодня : учебное пособие. Москва : Высшая школа, 1976. 314 с.
11. Пивченко Е. А. Неологизмы в современном немецком языке. 2010.
12. Степанова М. Д., Фляйшер В. Теоретические основы словообразования в немецком языке. Москва : Высшая школа, 1984. 264 с.
13. Комиссаров В. Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) : учебник для институтов и факультетов иностранных языков. Москва : Высш. шк., 1990. 253 с.
14. Злобин А. Н. Перевод текстов СМИ с английского и немецкого языков на русский : электронное учебно-методическое пособие. Мордов. гос. ун-т. Саранск, 2015. 54 с.
15. Дженкова Е. А. Перевод безэквивалентной лексики в современной немецкой художественной литературе. *Вестник Нижегородского государственного лингвистического университета им. Н. А. Добролюбова*. Выпуск 21. Нижний Новгород : ФГБОУ ВПО «НГЛУ», 2013. С. 69–78.
16. Трудности перевода неологизмов: веб-сайт. URL: <https://scientificmagazine.ru/images/PDF/2017/17/trudnosti-perevodaneologizmov.pdf> (дата звернення: 12.10.2020).
17. Новикова Е. А., Зуева Е. А. Неологизмы в немецкоязычном медийном дискурсе. Белгород : НИУ «БелГУ», 2018.
18. Бархударов Л. С. Контекстное значение слова и перевод. *Сб. научн. тр. Моск. пед. ин-та иностр. языков*. 2004 г. Вып. 238.
19. Гаевская Е. X. Перевод терминов и терминологических оборотов. *Сб. «Вопросы методики преподавания иностранных языков»*. Москва, 2009.
20. Barz I. Grundlagen der Lexikologie. Terminologie. Leipzig, 1998. 6 S.
21. Schippan Thea. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. Tübingen : Niemeyer, 1992. 310 S.
22. H. Rieger, W. Schoop (Hrsg.) Klinische Angiologie: Springer-Verlag Berlin Heidelberg GmbH, 1998.
23. СЛЮБНИКИ
24. Linguistisches Wörterbuch by Theodor Lewandowski, 1976. 473 S.
25. Lexikon sprachwissenschaftlicher Termini. VEB Bibliographisches Institut, 1985. 281 S.
26. Steffens D. Deutsch-russisches Neologismenwörterbuch. Neuer Wortschatz im Deutschen 1991–2010 2 Bd. Mannheim: Institut für Deutsche Sprache, 2016. 598 S.

REFERENCES

1. Levytskyi A. E. Aktualni problemy rozvytku neolohii (na materialy suchasnoi anhliiskoi movy) [Current problems of neology development (based on modern English)]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzh. un-tu im. I. Franka*, 2005. No. 23. S. 16–21 [in Ukrainian].
2. Kotelova N. Z. Neologizmyi. Lingvisticheskiy entsiklopedicheskiy slovar [Neologisms. Linguistic Encyclopedic Dictionary]. Moskva: SE, 1990. 331 s. [in Russian].
3. Tyurina R. Ya. K voprosu o statuse slovoobrazovaniya v sovremennoy rusistike [About the status of word formation in modern Russian]. *Topical issues of word formation and motivology*. Tomsk: Bukva, 2006 [in Russian].
4. Stepanova M. D., Chernyisheva I. I. Leksikologiya sovremennogo nemetskogo yazyka [Lexicology of the modern German language]. Akadema, 2005 [in Russian].

5. Suslov I. N., Frolova P. I. Nemetskoe slovoobrazovanie v modelyakh i zadaniyakh [German word formation in models and tasks]. Omsk: SibADI, 2010 [in Russian].
6. Belous A. N. Neologizmyi nemetskogo yazyka: sovremennoe sostoyanie i puti proniknoveniya [Neologisms of the German language: current state and ways of penetration: textbook for students of translation departments]. Kirovograd: RIO KGPU im. V. Vinnichenko, 2006. 112 s. [in Russian].
7. Azhigova T. M. Aktivizatsiya abbreviatsii kak sposoba obrazovaniya novyih slov [Activation of abbreviation as a way of forming new words]. Lingua-universum. Izd-vo "Pilgrim". Nazran, 2006. No. 4 [in Russian].
8. Lopatin V. V. Rozhdenie slova. Neologizmyi i okkazionalnyie obrazovaniya [The birth of the word. Neologisms and occasional formations]. Moskva: Nauka, 1973. 152 s. [in Russian].
9. Rozen E. V. Na poroge XXI veka. Novyie slova i slovosochetaniya v nemetskom yazyike [New words and phrases in the German language]. Moskva: Izdatelstvo "Menedzher", 2000. 192 s. [in Russian].
10. Rozen E. V. Leksika nemetskogo yazyika segodnya: ucheb. posobie. [German vocabulary today]. Moskva: Vysshaya shkola, 1976. 314 s. [in Russian].
11. Pivchenko E. A. Neologizmyi v sovremennom nemetskom yazyike. [Neologisms in modern German]. 2010 [in Russian].
12. Stepanova M. D., Flyaysher V. Teoreticheskie osnovy slovoobrazovaniya v nemetskom yazyike [Theoretical foundations of word formation in the German language]. Moskva: Vysshaya shkola, 1984. 264 s. [in Russian].
13. Komissarov V. N. Teoriya perevoda (lingvisticheskie aspektyi) [Theoretical foundations of word formation in the German language]: Ucheb. dlya in-tov i fak. inostr. yaz. Moskva: Vyssh. shk., 1990. 253 s. [in Russian].
14. Zlobin A. N. Perevod tekstov SMI s angliyskogo i nemetskogo yazyikov na russkiy: elektronnoe uchebno-metodicheskoe posobie [Translation of media texts from English and German into Russian]. Mordov. gos. un-t. Saransk, 2015. 54 s. [in Russian].
15. Dzhenkova E. A. Perevod bezekvivalentnoy leksiki v sovremennoy nemetskoj hudozhestvennoy literature [Translation of non-equivalent vocabulary in modern German fiction]. Vestnik Nizhegorodskogo gosudarstvennogo lingvisticheskogo universiteta im. N. A. Dobrolyubova. Vyipusk 21. Nizhniy Novgorod: FGBOU VPO "NGLU", 2013. S. 69–78 [in Russian].
16. Trudnosti perevoda neologizmov: veb-sayt. URL: <https://scientificmagazine.ru/images/PDF/2017/17/trudnosti-perevodaneologizmov.pdf> (data zvertannya: 12.10.2020) [in Russian].
17. Novikova E. A., Zueva E. A. Neologizmyi v nemetskojazyichnom mediynom diskurse [Neologisms in German-language media discourse]. Belgorod: NIU "BelGU", 2018 [in Russian].
18. Barhudarov L. S. Kontekstnoe znachenie slova i perevod [The contextual meaning of the word and translation]. Sb. nauchn. tr. Mosk. ped. in-ta inostr. yazyikov. 2004. Vyip. 238 [in Russian].
19. Gaevskaya E. Ch. Perevod terminov i terminologicheskikh oborotov [Translation of terms and terminological phrases]. Sb. "Voprosy metodiki prepodavaniya inostrannyih yazyikov". Moskva, 2009 [in Russian].
20. Barz I. Grundlagen der Lexikologie. Terminologie [Basics of lexicology. Terminology]. Leipzig, 1998. 6 S. [in German].
21. Schippan Thea. Lexikologie der deutschen Gegenwartssprache. [Lexicology of contemporary German]. Tübingen: Niemeyer, 1992. 310 S. [in German].
22. Rieger H., Schoop W. (Hrsg.) Klinische Angiologie [Clinical angiology]: Springer-Verlag Berlin Heidelberg GmbH, 1998 [in German].

DICTIONARIES

1. Linguistisches Wörterbuch von Theodor Lewandowski. [Linguistic dictionary by Theodor Lewandowski]. 1976. 473 S. [in German].
2. Lexikon sprachwissenschaftlicher Termini. VEB Bibliographisches Institut, 1985. 281 S. [in German].
3. Steffens D. Deutsch-russisches Neologismenwörterbuch. Neuer Wortschatz im Deutschen 1991–2010 [German-Russian dictionary of neologisms. New vocabulary in German 1991–2010]. 2 Bd. Mannheim: Institut für Deutsche Sprache, 2016. 598 S. [in German].